

Preek over Zondag 52

Liturgie:

Votum en groet

Zingen: Ps. 54:1,2,3

Gebed

Schriftlezing: 1 Tessalonicenzen 5

Zingen: Ps. 30:1,4,6

Tekst: Zondag 52

Preek

Zingen: Lb. 403:1,2,3,4

Geloofsbelijdenis van Nicea

Zingen: Ps. 5:9,10

Gebed

Collecte

Zingen: Ps. 106:21,22

Zegen

Gehouden te: Baflo, 08-12-13 (14.30 u.)

Preek

Thema: Hulpbehoevend bidden met het oog op onze bestemming

Gemeente van onze Heer Jezus Christus, broeders en zusters, jongens en meisjes,

1. Gevarenzone of front

Leerlingen van Jezus leven in de gevarenzone. Dat is niet vreemd. Dat heeft hun Meester Jezus zelf tegen hen gezegd. Ze krijgen te maken met allerlei bedreigingen. En ze zijn het doelwit van aanvallen en aanvechtingen.

Ik kan het ook anders zeggen. Leerlingen van Jezus staan aan het front en hebben een plaats en taak in de oorlog die gaande is sinds God - nog in het paradijs – vijandschap stichtte tussen de slang en de vrouw, tussen de nakomelingen van de slag en de nakomelingen van de vrouw. Zie Gen. 3:15.

Aan het front staan klinkt positiever, krachtiger dan 'leven in de gevarenzone'. Aan het front sta je je mannetje. Je in de gevarenzone bevinden is passiever, bedreigender. Oppassen dus! Wees je bewust van de risico's en heb niet een te hoge dunk van jezelf.

Maar goed, gevarenzone of front, gevaarlijk is het in elk geval voor de leerlingen van Jezus. Dat hebben we zelf niet altijd door. We voelen ons veilig en happy in onze comfortzone. We hebben niet te maken met vervolgingen. Of met aanslagen op kerkgebouwen, zoals in andere landen wel in het Nabije Oosten of het Verre Oosten.

Toch staan wij als christenen ook midden in de strijd. Een geestelijke strijd, zegt de Heidelbergse Catechismus in antwoord 127. En in die strijd hebben we bescherming nodig tegen aanvallen en aanvechtingen. Zo sterk zijn we niet met zijn allen! En we hebben bevrijding nodig, verlossing uit de macht van het kwade – van de boze – die ons zo makkelijk in zijn greep houdt. Want we moeten wel onze bestemming bereiken als volgelingen van Jezus, als kinderen van God, onze Vader. Jezus leert zijn leerlingen te bidden om die bescherming en die bevrijding. Gezamenlijk, als collectief.

"Leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze."

Of: *"En breng ons niet in beproeving, maar red ons uit de greep van het kwaad."*

Ons, ons... Daar ligt nadruk op. Soloposities zijn in deze geestelijke strijd echt gevaarlijk. Loslopende schapen zijn een gemakkelijke prooi voor wolven en andere jachtdieren. Ook de geestelijke jachtdieren, ook wel genoemd onze doodsvijanden. Antwoord 127 noemt ze op: de duivel, de wereld en ons eigen vlees.

Het zal duidelijk zijn: de strijd is hevig en actueel. Versterking van het geloof is dringend nodig, om het te kunnen volhouden.

Brood en wijn van het avondmaal leveren daar een kleine, maar wezenlijke bijdrage aan. Dat hebben we ervaren bij de viering van het avondmaal vanmorgen.

Ik heb als thema boven deze preek over het slot van het Onze Vader en de uitleg ervan in Zondag 52 gezet:

Hulpbehoevend bidden met het oog op onze bestemming.

2. Zwakheid

Avondmaal vieren is een daad van geloof, niet van kracht. Het avondmaal is geen maaltijd voor geestelijke krachtpaters. Je belijdt ermee, hoe zwak je van jezelf bent. Hoe afhankelijk van God en van Christus. Met hulpbehoevende handen in de lucht dus.

In de avondmaalsformulieren zeggen we dat ook.

"Zo hebben we geen volkomen geloof, dienen we God niet met zoveel ijver als we zouden moeten en hebben we dagelijks te vechten tegen de zwakheid van ons geloof en tegen onze slechte neigingen."

Dat is dezelfde zwakheid, waarover we spreken in antwoord 127 van de catechismus. Jezus leert ons bidden:

"En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze." Of: "En breng ons niet in beproeving, maar red ons uit de greep van het kwaad."

De catechismus begint dat uit te leggen met: *"Wij zijn van onszelf zó zwak, dat wij zelfs geen ogenblik kunnen standhouden."*

Dat leren we belijden. Want laten we wel wezen, wij voelen onszelf vaak helemaal niet zo zwak. Hulpbehoevend zijn anderen: mensen in een rolstoel, een ziekenhuis of een verpleeghuis. Of mensen die in therapie zijn.

Wij denken vaak, dat we heel wat aan kunnen. Stabiele gelovigen, die tegen een stootje kunnen. "Dat zal mij niet overkomen," denken we als we horen hoe iemand de mist is ingegaan. Of in zonde gevallen.

"Mijn kinderen doen zoiets niet!" Of: "Ik kan wel tegen een paar borrels of een stapel biertjes."

We willen ook niet bij de zwakken horen. Dat past niet bij de atmosfeer in onze maatschappij. Je moet kracht uitstralen en levenslust. Je moet sterk overkomen. Het liefst ook in je geloof. Kortom, we denken nog al eens dat we een hele Piet zijn.

Nou, Piet komt van Petrus. Petrus voelde zich ook een hele piet voor de Heer Jezus. "Dat zal mij niet overkomen," dacht hij, toen Jezus zei, dat hij Hem binnen twaalf uur drie keer zou verloochenen. Hij wilde wel met de Heer sterven.

Maar het gebeurde wel. Toen de haan voor de tweede keer kraaide had Petrus zijn Meester drie keer verloochend.

Iets daarvan hebben we allemaal wel. We voelen ons bij tijden allemaal 'petrusjes'. Stabiel en vast als een rots. Met goede wegligging op de smalle weg. Maar de rotsman Petrus ging wel onderuit. De rots viel in duigen. En het is maar goed dat Jezus voor hem gebeden heeft, dat zijn geloof niet zou bezwijken.

Petrus overschatte zijn eigen geloofskracht. "Ik blijf wel aan de kant van de Heer staan" dacht hij. Maar hij onderschatte de kracht van de boze. En dat terwijl Jezus hem en de anderen daarvoor zo duidelijk gewaarschuwd had.

"Simon, Simon, weet dat Satan jullie voor zich heeft opgeëist om jullie als graan te mogen zeven. Maar ik heb voor je gebeden opdat je geloof niet zou bezwijken. En als jij eenmaal tot inkeer bent gekomen, moet jij je broeders sterken." (Lucas 22:31,32).

Het gaat altijd samen op: Overschatting van jezelf en je eigen kracht en onderschatting van de kracht van je vijanden. Dat is levensgevaarlijk. Daar waarschuwt Jezus ons voor. En de catechismus wil ons daarvoor de ogen ook openen.

Christus heeft de duivel wel al de beslissende slag toegebracht op Golgota. Maar hem resteert nog grote macht. En zijn woede is daardoor alleen nog maar toegenomen. Satan is gebonden. Maar hij slaat met alle kracht, die hij nog over heeft, wild en woedend om zich heen. Zijn kracht is zo groot, dat wij zelfs geen ogenblik kunnen standhouden. Vanwege onze zwakte en vanwege zijn overmacht.

Daarbij komt de tactiek van de vijand. Die maakt het dubbel gevaarlijk. De Heer Jezus wil ons leren die tactiek te herkennen. En ons er tegen te wapenen.

De tactiek van de boze is de verleiding, de verzoeking. Hij presenteert zijn ideeën en zaken als zeer aantrekkelijk. Hij probeert ons ervan onder de indruk te brengen. Hij presenteert dingen, die ons bekoren kunnen. Om een wat ouder woord te gebruiken. "Leidt ons niet in bekoring" luidt de Rooms-katholieke vertaling van deze zesde bede. Dat is de bedrieglijkheid van satan. Als aantrekkelijk voor schilderen, wat uiteindelijk naar de dood voert. Of in elk geval bij God vandaan. Dat zijn de aanvechtingen en aanvallen, die hij op ons uitvoert.

Satan heeft een paar gevaarlijke bondgenoten: de wereld en ons eigen vlees. Het zit in ons. In ons zit die vijfde colonne van verraders en handlangers van Gods vijand. Gemakkelijk te bespelen voor de boze. Eén stootje en we staan in brand. We branden onze tong door onze woorden bijvoorbeeld. Of we gaan in staking tegenover God. We zeggen de gehoorzaamheid aan onze Heer en Koning op. En we deserteren uit het leger van het heil.

Dat gevaar lopen we allemaal. We gaan telkens weer voor de bijl, zelfs al willen we dat helemaal niet. En zeggen we: "Nou overkomt me dat niet weer!" We vallen telkens weer uit zwakheid in zonde. Maar dan hoeven we niet te wanhopen. Ook niet in de zonde blijven liggen. Want Christus heeft voor zijn leerlingen gebeden. En God is een genadige God. Hij ziet ons in Christus aan en wel ons helpen. Hij ziet ons staan aan de voet van het kruis. Hij wil ons kracht geven door zijn Heilige Geest in de geestelijke strijd, waarin we geplaatst zijn.

3. Waakzaamheid

Voor kinderen van het licht is dus waakzaamheid bij zo'n machtige tegenstander. Dat leert Paulus ons in 1 Tessalonicenzen 5.

"Wij behoren niet toe aan de nacht en de duisternis, dus laten we niet slapen, zoals anderen, maar waken en op onze hoede zijn."

Op onze hoede en nuchter. Niet bedwelmd door alcohol en drugs, door de zorgen en de aantrekkelijkheden van deze tijd. Aan dronken soldaten heeft koning Christus niets. Die vallen gemakkelijk ten prooi aan de vijand. Ze zien allemaal beestjes of spoken om zich heen.

Waken en op onze hoede zijn. "Omgord met het harnas van geloof en liefde, en getooid met de helm van de hoop op redding," schrijft Paulus in vers 8.

Harnas en helm zijn delen van de militaire uitrusting vroeger. Harnassen hebben we tegenwoordig niet meer. Wij kennen kogelvrije vesten. Helmen dragen soldaten nog wel.

Zo moeten jullie, zegt Paulus, als kinderen van het licht een goede uitrusting hebben in de strijd. Geloof en liefde vormen het kogelvrije vest, dat je borstkas met je hart beschermt tegen de aanvallen van de boze. Geloof en die liefde beschermen ook je gevoel, je emoties.

De hoop op redding, dat is de helm, die je hoofd beveiligt. Zo bescherm je je verstand en je denken. Tegen de wanhoop. Of tegen denkwijzen en ideeën, waarmee de boze je zenuwcentrum en je hersenen beschadigen wil, je zo wil hacken en indoctrineren, dat je God vaarwel zegt en jezelf er aan kapot gaat. Daar is hij op uit. Dat zijn de werken van de duisternis.

Zonder de uitrusting van geloof, liefde en hoop red je het dus niet in de strijd tegen de boze. Dan ben je weerloos en zo maar een prooi van de duivel.

Zwak zijn we. Daarvan wil de Heer ons overtuigen. Zwak van onszelf. Tegenover een machtige vijand. Zwak en hulpbehoevend. Erken het maar. "Arme zondaren zijn we," zeiden we bij zondag 51. Dat ligt in dezelfde lijn. Samen als zondaars naar het kruis van Christus.

Maar wees niet wanhopig of angstig. Hulpbehoevend zijn betekent hier gelukkig niet: hulpeloos zijn. Als christenen zijn wij niet zonder helper. Want Christus heeft overwonnen en heeft ons de hulp van niemand minder dan de Heilige Geest toegezegd.

Hulpbehoevende rekruten wil Jezus sterk maken door de kracht van de Heilige Geest. Op die kracht van de Geest leert Hij ons ons te beroepen. De Geest staat met zijn kracht paraat. Gereed om in te grijpen. Hij helpt en strijdt ook daadwerkelijk. Hij komt en Hij is er op het gebed.

"Daarom bidden wij U," zegt de catechismus, "wil ons toch staande houden en sterken door de kracht van uw Heilige Geest, zodat wij in deze geestelijke strijd niet het onderspit delven, maar altijd krachtig tegenstand bieden, totdat wij uiteindelijk de volkomen overwinning behalen."

Dat is dus een gebed om kracht in de strijd. Of we het mogen volhouden en staande blijven. Of ook weer opkrabbelen en opstaan, wanneer de vijand ons heeft neergeslagen. Wanneer wij uit zwakheid in zonden zijn gevallen. Dan niet wanhopen. Ook niet liggen blijven. Maar je overeind laten helpen door de Heilige Geest, de God van alle genade en vertroosting.

Jezus leert ons niet vragen of wij geheel voor verzoeking en beproevingen bewaard worden.

"Vader, breng ons niet zo binnen in de beproeving, dat wij aan onszelf en zo aan de boze overgegeven worden. Maar snel ons te hulp met de kracht van uw Geest. Bevrijd ons van de overmacht van de boze."

Ik kwam in het boek 'Jezus van Nazareth' van emeritus paus Benedictus XVI een mooie uitleg van de zesde bede tegen, afkomstig van de kerkvader Cyprianus.

"Ik weet dat ik beproevingen nodig heb om gezuiverd te worden. Als U deze beproevingen voor mij toestaat, als U de Boze – zoals bij Job – enigermate de vrije hand laat, denkt U dan alstublieft aan mijn beperkte krachten. Verlang niet te veel

van mij. Trek de grenzen waarbinnen ik beproefd mag worden niet te ruim, en blijf bij mij met de bescherming van uw hand, wanneer het te veel voor mij wordt.”¹

Onze Vader, leid ons niet binnen in de verzoeking. Maar leid ons binnen in uw Koninkrijk. Want daar moeten we zijn. Dat is in uw genade onze bestemming. Geef ons een vrijgeleide op de weg daarnaartoe. Dwars door het spervuur van de boze heen. Breng ons naar de eindoverwinning; die van U, Uw Gezalfde en van zijn legers in de hemel en op de aarde. Ga met ons op weg naar de dag van de volkomen bevrijding.

Jezus leert ons bidden om bevrijding, de echte en volkomen verlossing.

4. Lof

De Heer Jezus leert ons bidden met het oog op onze bestemming. God geeft de overwinning. De eindoverwinning op de boze is een bewijs van Gods glorie en macht. Vandaar de lofverheffing als slot van het gebed.

“Want aan u behoort het koningschap, de macht en de majesteit tot in eeuwigheid.”

Bevrijding uit de macht van de boze is er alleen, omdat het koningschap aan God behoort. Omdat God alle macht heeft. Omdat de majesteit aan God behoort.

“Dat wil zeggen: Dit alles vragen wij van U, omdat U ons al het goede wilt en kunt geven, want U bent onze Koning en hebt alle dingen in uw macht. Wij bidden U dit, opdat daardoor niet aan ons maar aan uw heilige naam eeuwig lof wordt toegebracht.”

De slotwoorden van het Onze Vader leren ons, dat bidden niet alleen vragen is. Bidden is niet het indienen van een vroom verlanglijstje bij God. Zeker, je mag God heel veel vragen. Alles was je nodig hebt voor je leven als zijn kind. Maar daar houdt het niet mee op.

Ons gebed is immers het voornaamste stuk in de dankbaarheid, die God van ons eist. Je mag met God spreken. Je mag alles tegen God zeggen. En vragen staat vrij bij Hem.

Maar de HEER hoort ook graag ander dingen. Zoals de belijdenis van eigen zwakheid en schuld voor God. En daarnaast hoe dankbaar we Hem zijn voor zijn Woord, voor de belofte van de redding, voor het werk van de Heer Jezus. Vader hoort graag, hoe goed we Hem vinden. Hoe wij Hem erkennen als de enige God. Hoe we roemen in zijn majesteit.

Het is niet egoïstisch van God, dat Hij erkenning bij ons wil vinden. Daarvan mogen wij Hem niet beschuldigen. Want God is goed. Dat zegt Hij zelf, in alle eerlijkheid. Zo is Hij. Daarom is het goed de HEER te loven. Daarvoor heeft de HEER ons gemaakt. Jezus leert ons een begin daarvan in het slot van het Onze Vader.

“Vader in de hemel. Wat bent U machtig. Wat bent U groot en goed. Wat bent U heerlijk. U wilt en kunt het goede aan ons geven. Zo’n Koning als U bent, is er in de hele wereld niet. Dat kan ook niet, want U bent God. U bent de Almachtige.”

---

¹ Joseph Ratzinger Benedictus XVI, *Jezus van Nazareth, Deel I*, Uitg. Lannoo, p. 163

Zulk prijzen van de HEER is een wezenlijk bestanddeel van ons gebed. Misschien komt dit element veel te weinig aan de orde in onze gebeden. Die dankbaarheid. Dat je er niet over uit kunt, hoe heerlijk God is, in alle omstandigheden.

Paulus noemt dat in die korte aansporingen van vers 16-18 in 1 Tessalonicenzen 5:

"Wees altijd verheugd, bid onophoudelijk, dank God onder alle omstandigheden, want dat is wat hij van u, die één bent met Christus Jezus, verlangt."

Bedenk hierbij, dat de jonge gemeente van Tessalonica het zwaar te verduren had onder vervolgingen etc. Zo stonden in het spervuur van de vijandschap.

Toch geeft Paulus hun dit apostolische advies. Het gaat over de beleving van hun geloof. Hoe moeten zij als christenen uitdrukking geven aan hun geloof?

Je altijd verblijden in de Heer. Onophoudelijk bidden. En danken onder alle omstandigheden. God wil dat u leeft in vreugde, gebed en dankbaarheid. En dat in uw eenheid met Christus Jezus. In Hem immers openbaart God zich als de reddende God. De God die de wereld liefheeft. Actief is Hij zijn volk aan het bevrijden. Hij heeft daarvoor alles over. Zelfs zijn eigen Zoon.

In Christus heeft God bewezen de duivel verre de baas te zijn. Hij is niet werkelijk een partij voor God, hoe serieus de HEER zijn tegenstander ook neemt.

God onderschat de satan niet. Kijk maar naar Golgota. Kijk ook naar de intensiteit waarmee Jezus de boze heeft bestreden. Tijdens zijn leven. Maar vooral ook in zijn sterven.

De zwakheid van Christus aan het kruis, die uiterste vernedering, dat was de openbaring van Gods onmetelijke kracht, gestuurd door zijn goddelijke liefde.

Bidden is zodoende niet een vergeefs vragen aan een onmachtige Heer en God. We hoeven er niet aan te twifelen of God zijn einddoel wel bereikt.

"Het is volbracht." Dat klonk over de heuvel Golgota. De nagalm daarvan klinkt door tot op vandaag. En de boze heeft er niet van terug.

Daarom mogen we zeker weten, dat God de zijnen behouden in zijn hemelse Koninkrijk zal laten aankomen. Hij zorgt ervoor dat we onze bestemming bereiken.

"Want Gods bedoeling met ons is niet dat wij veroordeeld worden, maar dat wij gered worden door onze Heer Jezus Christus. Hij is voor ons gestorven opdat wij, of we nu op aarde zijn of gestorven zijn, samen met hem zullen leven." (1 Tess. 5:9,10)

Niet de toorn en het oordeel van God zijn onze bestemming. Maar de complete redding door Christus. Dat goede geeft God. Onze Vader in de hemel kan dat en Hij wil dat ook. We hebben in Hem zo'n Koning.

Daarom brengen we Hem eeuwig lof. Dat is het uiteindelijke doel van ons leven. De eeuwige lof voor de heilige naam van onze Vader. Daarom kan ons gebed niet anders zijn dan een gebed met lof. Hoezeer we wellicht vanuit de diepten roepen. In de lof op God gaat het uiteindelijk helemaal op. Daar loopt het op uit. Zonder twijfel. Dat is: vast en zeker.

5. Vertrouwen

Het bereiken van onze bestemming is veilig gesteld in Christus. De beslissende slag is geleverd. De eindoverwinning ligt in het verschiet voor al Gods kinderen. Voor heel zijn kerk. Dat kan niet missen bij deze hemelse Koning en zijn almacht. Paulus bidt zijn lezers de complete redding toe bij de komst van de Heer Jezus Christus.

"Moge de God van de vrede zelf uw leven in alle opzichten heiligen, en mogen heel uw geest, ziel en lichaam zuiver bewaard zijn bij de komst van onze Heer Jezus Christus." (1 Tess. 5:23)

Moge bij Christus' komst blijken, dat de lezers in alle opzichten onberispelijk bewaard zijn door God. Is dat onzeker voor de apostel? Nee, beslist niet. Hij zegt:

"Hij die u roept is trouw en doet zijn belofte gestand." (1 Tess. 5:24)

God is trouw. Zo maakt Hij zich bekend. Zo leren we Hem ook kennen. Hij is trouw aan zichzelf en aan zijn eens gegeven woord. Hij roept u. Dat wil zeggen: Hij nodigt u uit om in zijn Koninkrijk binnen te komen door Jezus Christus, de enige deur en de enige weg. Hij brengt u er ook. Hij doet het. Werkelijk, bij al de zijnen. Bij zijn hele volk, voor wie Jezus Christus zijn leven heeft gegeven. Door het bloed van Jezus ootmoedig en vrijmoedig, terwijl je de dag ziet naderen. Zo mogen we gaan en komen bij God en bij Christus.

De trouw van God is de zekerheid van de verhooring van ons gebed. Gods trouw is reden om Hem te vertrouwen. God bedriegt ons niet. Kijk maar naar Christus. U hebt de tekenen van zijn offer aan het kruis gezien, getast, geproefd. Onbedrieglijk.

De verhooring van ons gebed ligt niet vast in ons goede bidden of in de kracht van ons geloof. Maar in Gods trouw. Het is verankerd in Christus, die in de Schrift wordt genoemd: de 'Amen' de betrouwbare getuige van God. Zoveel beloften als er zijn. Door God is het 'ja', in Christus. Door Hem is ook het 'Amen'. Die zekerheid geeft God ons. En daarom legt Jezus zijn volk, ons dus ook, dat woord 'Amen' in de mond. Het laatste woord van ons gebed.

"Het is waar en zeker. Want God heeft mijn gebed veel stelliger verhoord, dan ik in mijn hart voel dat ik dit van Hem begeer."

Wij willen zielsgraag verhoord worden op ons gebed. Dat gebeurt ook. Nog veel zekerder dan wij voelen. Dat is een geloofsuitspraak, die Jezus zelf ons leert. Vertrouw maar op mijn Vader, zegt Hij. Dan komt het goed. Vast en zeker. Bid in vertrouwen en zeg van harte:

Amen.